

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я - 2022**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З
МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

26-27 травня 2022 року

Запоріжжя
2022

УДК 342.9: 614.2

М 58

*Рекомендовано до друку Центральною методичною радою
Запорізького державного медичного університету
(протокол № 1 від 27.06.2022 р.)*

Редакційна колегія:

Аніщенко Михайло Анатолійович, доцент кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права ЗДМУ, кандидат юридичних наук, доцент;

Алексєєв Олександр Германович, завідувач кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права ЗДМУ, кандидат фармацевтичних наук, доцент;

Гамбург Леонід Самойлович, доцент кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права ЗДМУ, кандидат юридичних наук, доцент.

За загальною редакцією ректора Запорізького державного медичного університету, доктора медичних наук, професора, Заслуженого діяча науки і техніки України **Колесника Юрія Михайловича**

М 58 Правові проблеми сучасної трансформації охорони здоров'я:
збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю (м. Запоріжжя, 26-27 травня 2022 р.) /
за заг. ред. Ю.М. Колесника. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2022. - 136 с.

ISBN 978-966-417-157-3

У збірнику представлені матеріали тез доповідей, що виражають теоретичні та практичні правові проблеми сучасної трансформації охорони здоров'я. Авторами статей є науковці та практики галузі правознавства та охорони здоров'я з різних регіонів України та з інших держав, колом професійних інтересів яких є правові питання медицини та фармації.

УДК 342.9: 614.2

ISBN 978-966-417-157-3

© М.А. Аніщенко, О.Г. Алексєєв, Л. С. Гамбург, 2022
© Видавництво ЗДМУ, 2022

Аніщенко Михайло Анатолійович,
доцент кафедри соціальної медицини,
громадського здоров'я, медичного та
фармацевтичного права Запорізького
державного медичного університету,
кандидат юридичних наук, доцент

ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЙНИМ СХЕМАМ ОБІГУ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ ЯК ОКРЕМИЙ НАПРЯМ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Протидія корупційним схемам обігу гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану набуває особливої актуальності в питаннях утвердження і забезпечення режиму законності і правопорядку в державі, є гарантом стабільності та ефективності публічного управління.

Звичайно, що гуманітарна допомога не є просто матеріальною допомогою громадянам або організаціям і має ряд лише їй притаманних ознак, визначених законодавством. Так, відповідно до Закону України «Про гуманітарну допомогу», гуманітарна допомога – це цільова адресна безоплатна допомога в грошовій або натуральній формі, у вигляді безповоротної фінансової допомоги або добровільних пожертвувань, або допомога у вигляді виконання робіт, надання послуг, що надається іноземними та вітчизняними донорами із гуманних мотивів отримувачам гуманітарної допомоги в Україні або за кордоном, які потребують її у зв'язку з соціальною незахищеністю, матеріальною незабезпеченістю, важким фінансовим становищем, виникненням надзвичайного стану, зокрема внаслідок стихійного лиха, аварій, епідемій і епізоотій, екологічних, техногенних та інших катастроф, які створюють загрозу для життя і здоров'я населення, або тяжкою хворобою конкретних фізичних осіб, а також для підготовки до збройного захисту держави та її захисту у разі збройної агресії або збройного конфлікту [1]. Гуманітарна допомога є різновидом благодійництва і має спрямовуватися відповідно до обставин, об'єктивних потреб, згоди її отримувачів та за умови дотримання вимог статті 3 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації»[2].

Гуманітарна допомога в багатьох аспектах дотична до охорони здоров'я, адже одна з основних її цілей – зберегти життя та підтримувати в належному стані здоров'я населення. Визначення гуманітарної допомоги повністю вписується в концепцію охорони здоров'я, що передбачена Законом України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» та

розглядається як система заходів, спрямованих на збереження та відновлення фізіологічних і психологічних функцій, оптимальної працездатності та соціальної активності людини при максимальній біологічно можливій індивідуальній тривалості її життя [3].

Цікавим, що особливим є також суб'єктний склад правовідносин з надання гуманітарної допомоги. Так, законодавство розрізняє донорів, отримувачів та набувачів гуманітарної допомоги.

За час дії воєнного стану, потреби у гуманітарній допомозі та її конкретні обсяги в Україні значно зросли. І, відповідно до повідомлень із засобів масової інформації, аналітичних звітів громадських організацій, зросли і корупційні ризики, пов'язані з обігом гуманітарної допомоги. З аналізу відповідної інформації випливає, що існують ризики виникнення або ж виникають наступні види корупційних схем обігу гуманітарної допомоги.

1. Ввезення майна для комерційних потреб під виглядом гуманітарної допомоги.

2. Привласнення частини гуманітарної допомоги під час її роздачі посадовими особами.

3. Продаж гуманітарної допомоги під виглядом товарів.

Звичайно, корупція дуже багатоліке негативне соціальне явище, має безліч форм та проявів, і вказані варіанти корупційних схем обігу гуманітарної допомоги є лише найбільш поширеними і не відображають усього багатоманіття корупційних правопорушень. Звичайно, зазначену проблему потрібно вивчати та виробляти державну антикорупційну політику протидії корупційним схемам обігу гуманітарної допомоги.

Таким чином, вважаємо питання протидії корупційним схемам обігу гуманітарної допомоги окремим напрямом державної антикорупційної політики в сфері охорони здоров'я, який неодмінно необхідно розвивати.

Список використаних джерел

1. Про гуманітарну допомогу: Закон України від 22.10.1999 № 1192-XIV. UR L: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1192-14#Text>.

2. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI. UR L: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text>.

3. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 № 2801-XII. UR L: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>